

پرورش در قفس**توان سنجی سازگاری و رشد ماهی قزل آلائی رنگین کمان (*Onchorhynchus mykiss*) انگشت قد****جهت معرفی و پرورش در قفس در منطقه جنوب دریای خزر**

محمود قانعی تهرانی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی دریای خزر. salamyaran60*@yahoo.com

فرخ پرافکنده حقیقی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

سید محمد وحید فارابی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی دریای خزر،

مهدی گل آقایی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

علی گنجیان خناری، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

حمید رضانی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

واژه‌های کلیدی: سازگاری، یونی-اسمزی، ماهی قزل آلا رنگین کمان، پرورش در قفس

مقدمه

امروزه در دنیا گرایش به ماهیان نی که مناسب پرورش در آب های لب شور و شور باشند مورد توجه بوده و پرورش ماهی در این زمینه از تنوع قابل توجهی برخوردار می باشد، حدود نیمی از تولیدات آبزی پروری جهان به محیط‌های آبی لب شور و شور اختصاص دارد. (FAO 2012). ماهی قزل آلائی رنگین کمان با توجه به سوابق موجودی می تواند یکی از ماهیان قابل پرورش در این محیط های آبی (قفس های مستقر در دریای خزر) باشد. اگرچه دمای مطلوب آب برای پرورش این ماهی ۱۸/۵ - ۱۲/۵ درجه سانتی گراد بوده و در محدوده دمائی ۲۰-۱۰ درجه سانتی گراد بخوبی رشد می کند (Sedgwick, 1995) و این محدوده دمایی در در دریای خزر برای پرورش ماهی قزل آلا فراهم میباشد، ولی سازگاری فیزیولوژیک و قابلیت ماندگاری و رشد مناسب در این محیط آبی و محیط های آبی مشابه به عنوان راهکاری برای توسعه پرورش صنعت ماهی در منابع آب شور خاصه قفس در منطقه جنوبی دریای خزر یک ضرورت برای برون رفت از مشکلات و محدودیت آب و زمین کافی و مناسب برای پرورش این گونه با ارزش بوده که در تحقیق حاضر این امر و قابلیت تولیدی آن مورد بررسی قرار گرفته است زیرا توانایی سازگاری و تنظیم اسمزی در آب شورتر تقریباً تحت تأثیر اندازه بدن می باشد (McCormick et al., 2002).

مواد و روش‌ها

به منظور تعیین قابلیت سازگاری و بررسی رشد بچه ماهیان قزل آلا ی رنگین کمان در آب با دامنه شوری ۵ و ۱۳ در هزار در ابتدا بچه ماهیان قزل آلا با اوزان ۳۵ گرم تحت آزمایش آزمون حیاتی در دو تیمار و هر تیمار شامل ۳ تکرار با آب لب شور دریای خزر با شوری ۱۳ و ۵ گرم در هزار در دوره های هفت روزه جهت بررسی سیستم های تنظیم اسمزی مورد آزمایش قرار گرفتند. در پایان آزمایش با هدف مشابه سازی امکان پرورش در قفس در محیط آب شور دریای خزر ماهیان قزل آلا ی انگشت قد در یک دوره پرورش ۱۵۰ روزه در تراکم ۸ قطعه در متر مکعب در استخرهای حاکی در آب با هدایت الکتریکی ۱۸۳۰۰ میکرو زیمنس مورد پرورش قرار گرفتند .

نتایج و بحث

نتایج بررسی های آزمایشگاهی (خونی، و بیولوژیک) بچه ماهیان معرفی شده به شوریهای مختلف بیانگر آن بود، که ماهی قزل آلا در وزن ۳۵ گرم از توانایی قابل قبول جهت حصول بقا و سازگاری در شوریهای ppt ۵، ۱۳ برخوردار می باشند. بررسی فاکتورهای خونی و یونی پلاسمای خون بچه ماهیان در شوریهای مورد آزمایش نیز بیانگر سازگاری فیزیولوژیک بچه ماهیان همسو با تغییرات شوری جهت تطابق پذیری بوده است (Akbulut et al., 2002).

در شوریهای ۵، ۱۳ در هزار میزان اندازه گیری شده برای اسمولار پرتیب ۳۱۴ و ۳۶۰ میلی اسمول بر کیلو گرم و برای سدیم، کلراید، منیزیم و کورتیزول بترتیب ۱۶۰، ۱۷۵، ۱۳۶، ۱۴۱ و ۱/۳، ۲/۱ و ۵۶، ۶۰، میلی مول بر لیتر و برای کلسیم ۱۶ و ۱۹ میلی گرم در دسی لیتر بوده است که نشان دهنده افزایش قدرت سازگاری بچه ماهیان قزل آلا در جهت سازگاری فیزیولوژیک با تغییرات افزایشی شوری در محیط بوده است (Al-Jandal, et al. 2011) همچنین نتایج حاصل از پرورش در آب لب شور مشابه دریای خزر (هدایت الکتریکی میکرو موس بر سانتی متر ۱۸۳۰۰) بیانگر قابلیت پرورش و تولید این گونه با ارزش در اوزان مورد نظر برای پرورش در قفس در دریای خزر به شرح جدول زیر میباشد .

استخر ۲	استخر ۱	پارامتر های رشد و تغذیه
۳۰۰۰	۳۰۰۰	وسعت استخر (متر مربع)
۳۵	۳۵	وزن اولیه (گرم)
۳۳۰/۳	۳۷۵/۳	میانگین وزن نهایی (گرم)
۲۹/۴	۲۹/۸	میانگین طول نهایی (سانتی متر)
۲۹۵/۳۳	۳۴۰/۳	میانگین میزان افزایش وزن (گرم)
۲۳۰۰۰	۲۳۰۰۰	تعداد اولیه ذخیره سازی
۸۸	۸۲	میزان بازماندگی (%)
۶۶۶۴	۷۰۳۱	بیومس نهایی (کیلوگرم)

فهرست منابع

1. Altinok, I., and Grizzle, M. 2001. Effects of brakish water on growth, feed conversion and energy absorption efficiency by juvenile euryhaline and fresh water stenohaline fish. *Fish Biology*, 59: 1142-1152.
2. Al-Jandal, NJ. and Wilson. RW., 2011. A comparison of osmoregulatory responses in plasma and tissues of rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*) following acute salinity challenges. *Comp Biochem Physiol A Mol Integr Physiol*. Jun;159(2):175-81
3. Akbulut. B., Sahin. T., Nilgün. A. and M. Aksungur. 2002. Effect of Initial Size on Growth Rate of Allendorf, F. W. and R. F. Leary. 1988. Conservation and distribution of genetic variation in a polytypic species, the cutthroat trout. *Conservation Biology*, 2: 170-184.
4. FAO (Food and Agriculture Organization). 2012. Fisheries and Aquaculture Department. Cultured Aquatic Species Information Programme. http://www.fao.org/fishery/culturedspecies/Oncorhynchus_mykiss/en#tcNA008C.
5. McCormick, S.D. 2001. Endocrine Control of Osmoregulation in Teleost Fish. *Amer. zool.*, 41: 781-794.
6. Sedgwick, S.D. 1995. Trout Farming Handbook 5th edition. Fishing News Books (Blackwell Science), Oxford, England. 192 pp.